

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Nr. 6288/2020

Domnului Ministru Costel Alexe
Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

Stimate domnule Ministru,

Potrivit știrilor apărute pe site-ul www.stiripesurse.ro, în data de 2 aprilie 2020, „În vreme de pandemie, sub ochii ministrului Alexe se taie păduri într-o veselie. Starea de Urgență instituită de autorități nu pare să aibă vreun efect asupra companiilor care taie pădurile României. Din contră, pe fondul izolării la domiciliu a românilor și a vigilenței scăzute a ONG-urilor de mediu și a presei, defrișările au ajuns la un nivel record – se taie și 10.000 de metri cubi de lemn dintr-o singură pădure”.

Astfel, spre exemplu, potrivit articolului apărut în presă, “pădurea Bârnova - Dobrovăț, sit Natura 2000, a fost rasă de pe fața pământului la sfârșitul lunii martie chiar în urma unui ordin al Direcției Silvice Iași. Motivarea oficială a autorităților: se taie copacii de peste 100 de ani pentru a fi înlocuiți cu vlăstarele din jur. În felul acesta, instituțiile statului pretind că se regenerează masa lemnoasă. Imaginile prezentate arată însă că s-a tăiat tot, nediscriminatoriu, au rămas doar imaginile apocaliptice ale unui dezastru natural”.

Din păcate, acest caz nu este singular. În ultima perioadă, pe rețelele de socializare și mai ales pe pagina de Facebook “Stop defrișărilor” sunt relatate tot mai multe cazuri în care camioane și chiar trenuri încărcate cu material lemnos (bușteni) sunt filmate/fotografiate de cetățeni. Din acest motiv, potrivit site-ului NewsRomânia.ro, aproape 15.500 de persoane au

semnat până în 2 aprilie 2020 campania “Suspendați exploatarea pădurii și vânătoarea pe durata stării de urgență generată de Covid-19”.

Potrivit publicației apărută în data de 22 ianuarie 2020, pe site-ului Lumea Justiției, “MINISTERUL MEDIULUI “STĂ DE 6” LA FURAT DE LEMNE – Interviu cu Daniel Iane, directorul Indaco Systems, despre târăgănarea de ani de zile a implementării dezvoltărilor la Inspectorul Pădurii, care pot stopa mafia lemnului: “Sistemul este gata din 2017, cineva doar trebuia să-l bage în priză... În schimb, dezvoltările de la STS sunt netransparente, se târăgănează de 3 ani fără niciun rezultat”.

Astfel, deși la nivelul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor a fost implementat un sistem de control al tăierilor de masă lemnoasă din întreaga țară, impunându-se ca orice transport să fie în prealabil înregistrat în programul Inspectorul Pădurii, sistemul și-a dovedit vulnerabilitățile de câțiva ani, întrucât hoții de lemne care își înregistrau în sistemul național transporturile aprobate, mai făceau în intervalul celor 72 ore (alocate unui transport) încă două - trei transporturi similare de masă lemnoasă.

Deși există și promisiunea fermă a ministrului Mediului că Sistemul de Urmărire a Materialului Lemnos (SUMAL) va fi finalizat până în luna iunie a acestui an, după cum reiese din scrisoarea deschisă adresată Președintelui României, Prim-ministrului și Ministrului Mediului de către reprezentanții unui partid politic, considerăm că trebuie luate de urgență măsuri de protecție împotriva tăierilor ilegale de pădure, mai ales în această perioadă, când populația este obligată să respecte prevederile ordonanțelor militare care limitează libera deplasare, iar reprezentanților autorităților publice li s-a recomandat să lucreze în telemuncă.

Astfel, în aceste condiții, temerile cetățenilor - legate de faptul că persoanele care taie ilegal lemn încearcă să profite de criză pentru a-și desfășura activitățile ilegale – sunt de înțeles și legitime, cu atât mai mult cu cât zilnic se observă camioane și chiar trenuri încărcate cu material lemnos.

Neluarea imediată a unor măsuri ferme de către autoritățile competente duce, în primul rând, la o posibilă încălcare a dreptului de proprietate privată, prevăzut de art. 44 din Constituția României și a dreptului de proprietate publică a statului, prevăzut de art. 136 din Legea fundamentală.

În acest context, subliniem că, **în prezent, procesul de retrocedare a terenurilor forestiere este blocat** (atât în ceea ce privește restituirea dreptului de proprietate asupra vechilor amplasamente ale proprietarilor depozedați, cât și în cazul aprobării restituirii suprafețelor stabilite prin hotărâri judecătorești). În acest sens, subliniem că prin Decizia

Curtii Constituționale a României nr. 395/2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 13 alin. (1) și (3) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, s-a stabilit că prevederile supuse controlului de constituționalitate, *sunt constituționale în măsura în care restituirea terenurilor forestiere aparținând domeniului public al statului se realizează numai după trecerea prealabilă a acestor terenuri în domeniul privat al statului, în condițiile legii.*

Cu alte cuvinte, din decizia instanței de contencios constituțional, reiese *necesitatea existenței unui transfer prealabil al terenurilor din domeniul public al statului în domeniul privat al acestuia, în caz contrar fiind imposibilă continuarea procesului de restituire a acestora în procedura impusă, fiind necesară modificarea cadrului normativ incident.* Astfel, până la reluarea procesului de retrocedare și restituirea efectivă a terenurilor forestiere proprietarilor deposedați, acestea se află în proprietatea publică a statului și în administrarea ROMSILVA, căreia îi incumbă obligația legală de a asigura prin ocoalele silvice de stat sub coordonarea Gărzii Forestiere, paza efectivă a pădurilor.

În contextul derulării evenimentelor prezentate mai sus și a amplitudinii fenomenului de tăieri ilegale, este foarte posibil să se ajungă în situația în care, **în locul terenurilor forestiere la care sunt îndreptățiți proprietarii de drept, să le fie restituit acestora un drept de proprietate asupra unor terenuri defrișate** (fără conținut).

Deși, prin *Hotărârea Guvernului nr. 864/2016 privind aprobarea schemei "Ajutor de minimis pentru asigurarea serviciilor silvice pentru fondul forestier proprietate privată a persoanelor juridice și fizice care desfășoară activități economice, dacă suprafața proprietății forestiere este mai mică sau egală cu 30 ha" și a Procedurii de acordare de la bugetul de stat a costurilor serviciilor silvice pentru fondul forestier proprietate privată a persoanelor juridice și fizice care nu desfășoară activități economice, dacă suprafața proprietății forestiere este mai mică sau egală* privind aprobarea schemei, s-au luat niște măsuri în sensul acordării unui ajutor pentru asigurarea serviciilor silvice pentru fondul forestier proprietate privată și s-a aprobat procedura de acordare de la bugetul de stat a costurilor serviciilor silvice pentru fondul forestier proprietate privată, considerăm că în această perioadă nu sunt respectate nici prevederile acestei hotărâri de guvern, datorită faptului că ocoalele silvice de stat și private, sub coordonarea Gărzii Forestiere nu asigură efectiv paza pădurilor, reprezentanții acestora fiind obligați să respecte prevederile ordonanțelor militare.

Având în vedere specificul muncii, respectiv deplasarea reprezentanților ocoalelor silvice în păduri, parcuri naționale, etc, zone care nu sunt supuse (sau mai puțin supuse) riscului de infectare cu noul coronavirus, considerăm că autoritățile publice trebuie să intensifice controalele în zonele forestiere iar forțele de ordine, poliție, jandarmerie, poliție locală și chiar armata, trebuie să acorde tot sprijinul necesar pentru evitarea unor accidente nefericite, cum au mai fost relatate în presă, când reprezentanții ocoalelor silvice au fost atacați și chiar omorâți de hoții de lemne. *Prin sprijinul acordat de către forțele de ordine înțelegem însoțirea în permanență a lucrătorilor ocoalelor silvice în acțiunile de control de forțele de ordine.*

Din scrisoarea deschisă, menționată anterior, reiese faptul că *“Datorită iernii călduroase, numeroase ocoale silvice au în depozite stocuri neepuizate de lemn, din care se poate asigura necesarul pentru gospodării și pentru fabricile de mobilă autohtone care nu-și întrerup activitatea pe perioada stării de urgență”*. **Din acest motiv, autoritățile competente ar putea dispune chiar și interzicerea tăierilor de lemne pe perioada crizei generate de Coid-19, fapt care ar conduce la limitarea la minim a tăierilor ilegale de lemn.**

Considerăm că măsurile dispuse prin art. 17 din Ordonanța militară nr. 7/2020 potrivit căroră *“(1)Personalul Gărzilor Forestiere teritoriale și județene sau cu atribuții de control/de pază pe linie silvică va participa în dispozitivele de ordine publică și control al circulației pe drumurile publice, împreună cu personalul Ministerului Afacerilor Interne și al Ministerului Apărării Naționale, în vederea desfășurării activităților/controalelor specifice pe linie de control silvic.(2) Controalele specifice se fac în punctele de control existente, în funcție de personalul disponibil la nivelul gărzilor forestiere sau cu atribuții de control/de pază pe linie silvică”* **nu sunt suficiente pentru stoparea tăierilor ilegale de pădure.**

Tăierile ilegale se pot efectua în continuare în păduri fără ca organele competente să poată patrula și descuraja astfel de practici, în condițiile actuale, mașinile de transport lemne putând eluda *punctele de control existente*. Astfel, prevederile Ordonanței militare nr. 7/2020 devin insuficiente pentru stoparea acestui fenomen de amploare scăpat de sub control - tăierea pădurilor României.

Acum mai mult ca niciodată, cetățenii României, care și așa sunt puși la grea încercare din cauza noului virus Covid-19 și a măsurilor restrictive, au nevoie ca principala sursă de oxigen – pădurea, atât cât a mai rămas din ea, să producă oxigenul fără de care viața nu poate exista.

Având în vedere cele expuse mai sus și cu luarea în considerare a art. 34 din Legea fundamentală, privind dreptul la ocrotirea sănătății, a art. 44 din Constituție privind dreptul de proprietate privată, a art. 136 din Legea fundamentală privind dreptul de proprietate publică a statului, a Decretului Președintelui României nr. 195/16.03.2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României și a art. 17 alin. (1) din Ordonanța nr. 7/2020 Militară privind măsuri de prevenire a răspândirii COVID-19,

în conformitate cu prevederile art. 59 alin. (2) din Constituția României, coroborate cu cele ale art. 4 și art. 16 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, vă adresăm rugămintea de a ne comunica următoarele:

- 1) care sunt măsurile luate de minister în vederea reducerii exploatării ilegale a lemnului, pentru a preveni distrugerea pădurilor;
- 2) dacă a fost întocmită o hartă pentru identificarea zonelor privind tăierile ilegale, cu scopul creșterii eficiente a măsurilor de prevenire și combatere a acestor tăieri;
- 3) care sunt soluțiile identificate pentru prevenirea producerii unor situații similare în viitor, pentru respectarea dreptului la ocrotirea sănătății și a dreptului de proprietate publică și privată a persoanelor/entităților îndreptățite.

Cu deosebită considerație,

Avocatul Poporului,

Renate Weber

București, 7 aprilie 2020